

شورای عالی بورس و اوراق بهادار و سازمان بورس و اوراق بهادار و هیات مدیره آن سازمان مجموعه‌ای از ضوابط و دستورالعمل‌ها را در سال ۱۳۹۴ به شرح ذیل تدوین و تصویب کردند:

- دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات سهام و حق تقدم خرید سهام در بازار شرکت‌های کوچک و متوسط فرابورس ایران

- دستورالعمل رسیدگی به اختلافات در کانون شرکت‌های سرمایه‌گذاری سهام عدالت

- دستورالعمل انتشار اوراق رهنی

- دستورالعمل انتشار اطلاعات معاملات توسط شرکت بورس کالای ایران (سهامی عام) و بورس انرژی ایران (سهامی عام) و اصلاحیه مورخ ۱۳۹۴/۹/۱۰

- دستورالعمل پذیرش و عرضه اسناد خزانه اسلامی در بازار ابزارهای نوین مالی فرابورس ایران

- دستورالعمل اجرایی خرید، نگهداری و عرضه سهام خزانه - ضوابط اعطای امتیاز به شرکت‌های کارگزاری عضو کانون

کارگزاران بورس و اوراق بهادار

- مصوبه در خصوص شناسایی «اوراق مضاربه» به عنوان

ابزار مالی

در پایان سال ۱۳۹۴، شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران به ۸۰۲۱۹/۰ واحد رسید که نسبت به پایان سال ۱۳۹۳ به میزان ۲۸/۳ درصد افزایش داشت. شاخص فوق در سال قبل ۲۰/۹ درصد کاهش داشت. عمده رشد شاخص‌ها در سال ۱۳۹۴ در پی توافق‌نامه برجرام و در نتیجه ورود نقدینگی در سه ماهه پایانی سال رخ داد. در پایان سال ۱۳۹۴، نسبت قیمت به درآمد انتظاری (P/E) کل بورس به ۷/۵ مرتبه رسید که نسبت به پایان سال ۱۳۹۳ با ۳۷/۲ درصد افزایش همراه بوده است.

به طور کلی در سال ۱۳۹۴، همه شاخص‌های قیمتی نسبت به سال گذشته با افزایش همراه بودند. در این میان، شاخص‌های «بازار دوم» و «صنعت» بیشترین افزایش به میزان ۳۳/۲ و ۳۰/۶ درصد را در میان شاخص‌های قیمت دارا بودند.

شاخص سهام شناور آزاد که با هدف محاسبه وزن موثر شرکت‌ها براساس درصد سهام شناور آزاد مورد محاسبه قرار می‌گیرد، با افزایش ۲۸/۲ درصدی از ۷۲۲۰۹/۸ واحد در پایان سال ۱۳۹۳ به ۹۲۵۵۷/۰ واحد در پایان سال ۱۳۹۴ رسید.

بررسی روند رشد ماهانه شاخص کل قیمت، مالی و صنعت در سال ۱۳۹۴ نشان می‌دهد که بیشترین بازده ماهانه شاخص‌های مزبور در بهمن ماه و به ترتیب با رشدی به میزان ۱۷، ۱۶/۹ و ۱۷ درصد رخ داد.

جدول ۱۸-۱-۱- نماگرهای فعالیت بورس اوراق بهادار تهران

متوسط ارزش کل معاملات روزانه (میلیارد ریال)	متوسط تعداد معاملات روزانه (میلیون سهم)	تعداد روزهای فعالیت بورس طی سال	ارزش معاملات (میلیارد ریال)			تعداد معاملات (میلیون سهم)			
			کل	حق تقدم سهام	سهام	کل	حق تقدم سهام	سهام	
									کل
۲۲۵۱/۱	۶۸۵/۴	۲۴۱	۵۴۲۵۲۲/۱	۱۴۱۱۶/۱	۵۲۸۴۰۶/۰	۱۶۵۱۸۴/۴	۱۲۳۴۸/۲	۱۵۲۸۳۶/۲	۱۳۹۳
۱۹۴۹/۱	۹۳۷/۴	۲۴۳	۴۷۳۶۲۳/۶	۱۱۲۳۵/۱	۴۶۲۳۸۸/۶	۲۲۷۷۹۸/۱	۱۴۶۰۳/۶	۲۱۳۱۹۴/۵	۱۳۹۴

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

جدول ۱۸-۲- شاخص‌های بازدهی سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار تهران (۱۳۹۹=۱۰۰)

درصد تغییر	پایان سال				
	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲		
شاخص کل قیمت	۲۸/۳	-۲۰/۹	۸۰۲۱۹/۰	۶۲۵۳۱/۸	۷۹۰۱۵/۴
شاخص شناور آزاد	۲۸/۲	-۲۰/۶	۹۲۵۵۷/۰	۷۲۲۰۹/۸	۹۰۹۷۸/۰
شاخص قیمت مالی	۱۷/۱	-۱۴/۳	۱۵۸۲۲۵/۰	۱۳۵۰۸۸/۸	۱۵۷۶۲۷/۹
شاخص قیمت صنعت	۳۰/۶	-۲۲/۱	۶۶۹۹۴/۰	۵۱۲۹۶/۰	۶۵۸۳۶/۹
شاخص قیمت بازار اول	۲۵/۸	-۲۲/۷	۵۷۰۰۴/۰	۴۵۳۱۷/۵	۵۸۶۰۶/۸
شاخص قیمت بازار دوم	۳۳/۲	-۱۶/۱	۱۷۰۲۶۹/۰	۱۲۷۸۴۰/۶	۱۵۲۴۴۱/۶
شاخص ۵۰ شرکت فعال تر (میانگین موزون)	۲۶/۳	-۲۲/۸	۳۲۵۴/۰	۲۵۷۶/۳	۳۳۳۵/۸

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

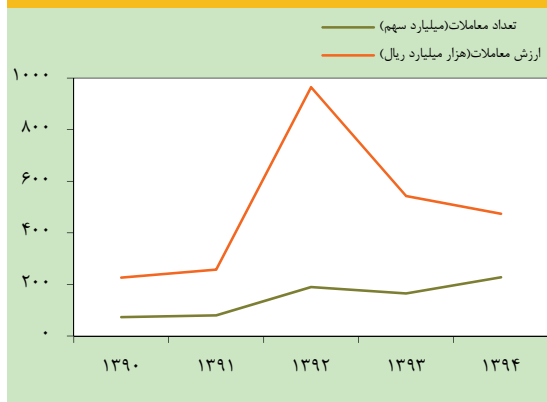
۱۸-۱- سهام

۱۸-۱-۱- معاملات سهام و حق تقدم سهام

در سال ۱۳۹۴، تعداد ۲۲۷/۸ میلیارد سهم و حق تقدم سهام به ارزش ۴۷۳/۶ هزار میلیارد ریال در بورس اوراق بهادار تهران داد و ستد شد. این ارقام در مقایسه با معاملات سال قبل به ترتیب ۳۷/۹ درصد افزایش و ۱۲/۷ درصد کاهش نشان می‌دهد. از مجموع تعداد سهام و حق تقدم سهام مبادله شده در این سال، ۶۸/۷ درصد در بازار اول و ۳۱/۳ درصد در بازار دوم داد و ستد شد. همچنین، از مجموع ارزش مبادلات انجام گرفته، ۶۴/۸ درصد در بازار اول و ۳۵/۲ درصد در بازار دوم انجام پذیرفت.

در سال مورد بررسی، بورس اوراق بهادار تهران ۲۴۳ روز فعال بود. در این سال متوسط تعداد معاملات روزانه سهام و حق تقدم سهام ۹۳۷/۴ میلیون سهم به ارزش ۱۹۴۹/۱ میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل به ترتیب ۳۶/۸ درصد افزایش و ۱۳/۴ درصد کاهش داشت.

نمودار ۱۸-۱- معاملات سهام در بورس اوراق بهادار تهران

آمار معاملات سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران به تفکیک صنایع در سال ۱۳۹۴ نشان می‌دهد صنعت بانک‌ها و موسسات اعتباری با ۲۶/۹ درصد و صنعت خودرو و ساخت قطعات با ۱۹/۸ درصد به ترتیب بالاترین سهم از کل تعداد و ارزش معاملات را به خود اختصاص دادند.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۴

اعتباری»، «خودرو و ساخت قطعات»، «فلزات اساسی» و «سرمایه‌گذاری‌ها» نیز بالاترین تعداد سهام و حق تقدم سهام معامله شده در بازار را به خود اختصاص دادند.

در سال ۱۳۹۴، تعداد دفعات داد و ستد اوراق بهادار حدود ۱۳/۸ میلیون نوبت بود که در مقایسه با سال قبل ۸/۰ درصد افزایش یافت. رشد مزبور در سال قبل معادل ۲۵/۴- درصد بود.

جدول ۱۸-۳- تعداد دفعات معامله و تعداد خریداران اوراق بهادار(۱)

درصد تغییر	سال	
	۱۳۹۴	▲ ۱۳۹۳
تعداد دفعات (میلیون دفعه)	۱۳/۸	۱۲/۸
تعداد خریداران (۲) (هزار نفر)	۲۳۰/۹	۲۲۶/۵
متوسط تعداد خرید هر نفر (هزار سهم)	۹۸۶/۷	۷۲۹/۲
متوسط ارزش خرید هر نفر (میلیون ریال)	۲۰۵۱/۵	۲۳۹۵/۰
درصد تغییر	۳۵/۳	-۱۴/۳

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

۱- ارقام براساس کل معاملات سهام و اوراق مشارکت است.

۲- به دلیل اجرای سامانه جدید معاملات بورس، پیش‌فرض‌های محاسباتی تعداد خریداران سهام تغییر کرد و لذا روند آماری متغیر کاملاً عوض شده است.

در پایان سال ۱۳۹۴، ارزش جاری بازار سهام به ۳۴۶۱/۰ هزار میلیارد ریال رسید که در مقایسه با رقم پایان سال قبل ۲۳/۰ درصد افزایش داشت. نسبت ارزش جاری بازار سهام به تولید ناخالص داخلی، که به عنوان معیار سنجش عمق بازار سهام مورد استفاده قرار می‌گیرد، در سال مورد بررسی ۳۱/۱ درصد بود که در مقایسه با سال قبل ۶/۱ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

جدول ۱۸-۴- ارزش جاری بازار سهام، ارزش معاملات و نسبت فعالیت بورس(۱)

نسبت فعالیت بورس (درصد)(۲)	میانگین ارزش جاری بازار	ارزش معاملات	ارزش جاری بازار در پایان سال	(هزار میلیارد ریال)
۱۶/۲	۳۳۳۹/۶	۵۴۲/۵	۲۸۱۳/۲	۱۳۹۳
	۱۹/۸	-۴۳/۷	-۲۷/۲	درصد تغییر نسبت به سال قبل
۱۵/۱	۳۱۳۷/۱	۴۷۳/۶	۳۴۶۱/۰	۱۳۹۴
	-۶/۱	-۱۲/۷	۲۳/۰	درصد تغییر نسبت به سال قبل

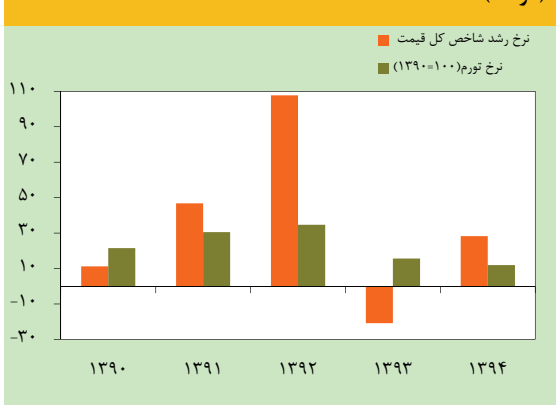
ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

۱- شامل تابلوی غیر رسمی و اوراق مشارکت نمی‌باشد.

۲- براساس ارزش معاملات به میانگین اول و آخر دوره ارزش جاری سهام محاسبه شده است.

در سال مورد بررسی، تعداد معاملات سهام و حق تقدم سهام صنایع «انتشار، چاپ و تکثیر»، «قند و شکر» و «ساخت دستگاه‌ها و وسایل ارتباطی» به ترتیب از بیشترین درصد افزایش در مقایسه با سال گذشته برخوردار بودند. صنایع «ساخت دستگاه‌ها و وسایل ارتباطی»، «زراعت و خدمات وابسته» و «قند و شکر» نیز از بیشترین درصد افزایش ارزش معاملات نسبت به سال گذشته برخوردار بودند.

نمودار ۱۸-۲- مقایسه نرخ رشد شاخص کل قیمت سهام با تورم (درصد)

در سال مورد بررسی، صنایع «محصولات کاغذی»، «استخراج کانه‌های فلزی»، «سیمان، آهک و گچ»، «محصولات چوبی» و «مخابرات» به لحاظ تعداد سهام داد و ستد شده و صنایع «محصولات شیمیایی»، «استخراج کانه‌های فلزی»، «محصولات کاغذی»، «محصولات چوبی» و «شرکت‌های چندرشته‌ای صنعتی» به لحاظ ارزش معاملات سهام و حق تقدم سهام در مقایسه با سال قبل با بیشترین کاهش مواجه بودند. در سال مورد بررسی، صنایع «بانک‌ها و موسسات

نشان می‌دهد. شاخص قیمت صنعت نیز از ۵۱۲۹۶/۰ واحد در پایان سال ۱۳۹۳ با ۳۰/۶ درصد افزایش به ۶۶۹۹۴/۰ واحد در پایان سال ۱۳۹۴ رسید.

در پایان سال ۱۳۹۴، شاخص قیمت سهام در بازار اول به ۵۷۰۰۴/۰ واحد رسید که در مقایسه با رقم این شاخص در پایان سال ۱۳۹۳ به میزان ۲۵/۸ درصد افزایش داشت. شاخص قیمت در بازار دوم نیز به ۱۷۰۲۶۹/۰ واحد در پایان سال ۱۳۹۴ رسید که ۳۳/۲ درصد نسبت به پایان سال قبل افزایش نشان می‌دهد.

در پایان سال ۱۳۹۴، صنایع «محصولات شیمیایی»، «بانک‌ها و موسسات اعتباری»، «مخابرات»، «فلزات اساسی»، «شرکت‌های چندرشته‌ای صنعتی» و «خودرو و ساخت قطعات» به ترتیب با ۲۲/۰، ۱۲/۱، ۸/۳، ۷/۷، ۷/۵ و ۶/۹ درصد و در مجموع ۶۴/۵ درصد، بیشترین سهم از ارزش جاری بازار سهام را در اختیار داشتند. نسبت فعالیت بورس در سال ۱۳۹۴ به ۱۵/۱ درصد رسید که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۱/۱ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد.

۱۸-۱-۲- شاخص‌های قیمت و بازدهی بازار سهام

شاخص کل قیمت در پایان سال ۱۳۹۴ به ۸۰۲۱۹/۰ واحد رسید که در مقایسه با پایان سال قبل ۲۸/۳ درصد افزایش داشت.

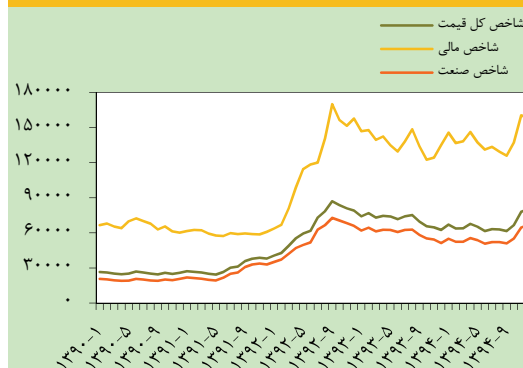
در سال ۱۳۹۴، نسبت قیمت به بازده انتظاری (P/E) بورس اوراق بهادار معادل ۷/۵ مرتبه بود که در مقایسه با سال قبل ۳۷/۲ درصد افزایش یافت.

در میان صنایع ۳۷ گانه بورس اوراق بهادار تهران در سال ۱۳۹۴، شاخص قیمت ۲۹ صنعت افزایش و شاخص قیمت ۷ صنعت کاهش یافت. صنایع «ابزار پزشکی، اپتیکی و اندازه‌گیری»، «خودرو و ساخت قطعات»، «محصولات چوبی» و «رایانه و فعالیت‌های وابسته به آن» بیشترین افزایش شاخص قیمت را در میان صنایع مختلف به ترتیب به میزان ۷۷۴/۷، ۱۱۵/۳، ۹۳/۷ و ۸۲/۶ درصد به خود اختصاص دادند. صنایع «لاستیک و پلاستیک»، «استخراج زغال‌سنگ»، «کاشی و سرامیک» و «سیمان، آهک و گچ» با ۲۱/۷، ۱۴/۰، ۴/۱ و ۳/۸ درصد با بیشترین کاهش شاخص مواجه بودند.

۱۸-۲- تعداد شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران

در سال ۱۳۹۴، تعداد شرکت‌های درج شده روی تابلوهای بورس به ۳۱۹ شرکت رسید. در این سال شرکت‌های تشکیل‌دهنده شاخص مالی ۳۸ شرکت بودند که از این میان، بانک‌ها و موسسات اعتباری ۱۱، سرمایه‌گذاری‌ها ۱۶، بیمه و صندوق بازنشستگی بجز تامین اجتماعی ۶ و سایر واسطه‌گری‌های مالی ۵ عدد بودند.

نمودار ۱۸-۳- شاخص‌های ماهانه سهام

در میان اجزای شاخص کل قیمت سهام در پایان سال ۱۳۹۴، شاخص قیمت مالی به ۱۵۸۲۲۵/۰ واحد رسید که در مقایسه با رقم شاخص در پایان سال قبل ۱۷/۱ درصد افزایش

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۴

جدول ۱۸-۵- تعداد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

تغییر	پایان سال		
	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲
شرکت‌های پذیرفته شده	۳	۵	۳۲۸
شرکت‌های تشکیل‌دهنده شاخص مالی (۱)	۱	۱	۳۶
سایر شرکت‌ها	۴	۶	۲۹۲
شرکت‌های حذف شده	۸	۳	۱۲
شرکت‌های درج شده روی تابلوها (۲)	۵	۲	۳۱۶

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

۱- در سال‌های مذکور، این شرکت‌ها شامل شرکت‌های صنایع «بانک‌ها و موسسات اعتباری»، «سرمایه‌گذاری‌ها»، «سایر واسطه‌گری‌های مالی» و «بیمه و صندوق بازنشستگی بجز تامین اجتماعی» می‌باشند.
۲- از مجموع شرکت‌های پذیرفته شده در تابلوی بورس در پایان سال ۱۳۹۴، تعداد ۶۶ شرکت در تابلوی اصلی و ۶۱ شرکت در تابلوی فرعی بازار اول و ۱۹۳ شرکت در بازار دوم فعال بودند.

۱۸-۳- مبالغ ثبت شده افزایش سرمایه شرکت‌های پذیرفته

شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران

بررسی، منبع اصلی تامین مالی افزایش سرمایه شرکت‌ها از محل مطالبات و آورده نقدی بود، به گونه‌ای که ۶۲/۷ درصد از مجموع افزایش سرمایه شرکت‌ها از محل مذکور تامین شد. رقم مشابه سال قبل ۴۹/۸ درصد بود.

در سال ۱۳۹۴، مجموع افزایش سرمایه شرکت‌های

بورسی و فرابورسی ۳۱۱/۳ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه

با سال قبل ۳۶/۴ درصد افزایش نشان می‌دهد. در سال مورد

جدول ۱۸-۶- مبالغ ثبت شده افزایش سرمایه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران (میلیارد ریال)

از محل سود انباشته	از محل اندوخته‌ها	از محل مطالبات و آورده نقدی	تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت	جمع کل افزایش سرمایه	درصد تغییر کل افزایش سرمایه
۳۶۶۸۲/۳	۵۸۹۰۳/۲	۱۱۳۷۱۳/۷	۱۸۸۷۵/۰	۲۲۸۱۷۴/۲	۱۱۶/۶
۵۴۷۰۵/۹	۶۸۱۲/۹	۱۹۵۳۰۳/۰	۵۴۴۳۹/۷	۳۱۱۲۶۱/۶	۳۶/۴

ماخذ: سازمان بورس و اوراق بهادار

۱۸-۴- فعالیت کارگزاران بورس اوراق بهادار

در سال ۱۳۹۴، تعداد ۱۰۸ شرکت کارگزاری در بورس اوراق بهادار فعال بودند. در این میان، ۱۹ کارگزاری مربوط به بانک‌های دولتی و غیر دولتی بود که سهم آنها از مجموع ارزش خرید و فروش سهام و حق تقدم سهام به ترتیب ۲۶/۷ و ۲۷/۷ درصد بود.

در سال ۱۳۹۴، تعداد ۱۰۸ شرکت کارگزاری در بورس

اوراق بهادار فعال بودند. در این میان، ۱۹ کارگزاری مربوط به

بانک‌های دولتی و غیر دولتی بود که سهم آنها از مجموع ارزش

خرید و فروش سهام و حق تقدم سهام به ترتیب ۲۶/۷ و ۲۷/۷

جدول ۱۸-۷- فعالیت کارگزاران بورس اوراق بهادار

(میلیارد ریال - درصد)

تعداد در سال ۱۳۹۴	خرید سهام (۱)		فروش سهام (۱)		سهم از خرید سال ۱۳۹۴	سهم از فروش سال ۱۳۹۴
	درصد تغییر	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۴		
۸۹	۱۹/۲	۳۴۷۲۴۵	۳۲۰۸۸۲	۳۴۲۳۵۷	۷۲/۳	۶/۷
۱۹	۱۲/۳	۱۴۶۳۷۹	۲۲۱۶۴۰	۱۳۱۲۶۷	۲۷/۷	۴۰/۸
۱۰۸	۱۲/۷	۴۷۳۶۲۴	۵۴۲۵۲۲	۴۷۳۶۲۴	۱۰۰/۰	۱۲/۷

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

۱- ارقام بدون احتساب معاملات تابلوی غیر رسمی و اوراق مشارکت است.

۱۸-۵- بورس کالا

ترتیب ۴۰/۷ و ۴۶/۱ درصد از وزن و ارزش معاملات را به خود اختصاص دادند.

۱۸-۶- فرابورس ایران

در سال ۱۳۹۴، ارزش کل معاملات فرابورس ایران به ۴۵۳/۵ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به سال قبل ۳۶/۴ درصد افزایش نشان می‌دهد. حجم معاملات فرابورس ایران طی سال مورد بررسی ۸۳/۷ میلیارد ورقه بود که نسبت به سال گذشته ۵۸/۸ درصد افزایش یافته است.

از مجموع ارزش کل معاملات فرابورس در این سال، ۴۹/۰ درصد در بازار ابزارهای نوین مالی، ۱۸/۶ درصد در بازار دوم، ۷/۴ درصد در بازار اول و ۵/۳ درصد در بازار سوم انجام پذیرفت. بازار پایه فرابورس ایران در اجرای بند (ب) ماده ۹۹ قانون برنامه پنجم توسعه در سال ۱۳۹۰ آغاز به کار نمود. این بازار در سال ۱۳۹۴ سهمی معادل ۱۹/۷ درصد از کل ارزش و ۳۲/۹ درصد از کل حجم معاملات بازارهای فرابورس کشور را به خود اختصاص داد. حجم و ارزش سهام مبادله شده در بازار اول در سال ۱۳۹۴ نسبت به سال ۱۳۹۳ به ترتیب رشدی معادل ۲۴/۲ و ۸/۶ درصد نشان می‌دهد.

جدول ۱۸-۸- مقایسه ارزش و حجم معاملات در بازارهای فرابورس ایران طی سال ۱۳۹۴

ارزش معاملات				
(هزار میلیارد ریال)		سهم (درصد)		سهم (درصد)
بازار اول	بازار دوم (۱)	بازار سوم (۲)	بازار ابزارهای نوین مالی	بازار پایه
۳۳/۶	۸۴/۳	۲۴/۰	۲۲۲/۳	۸۹/۳
۷/۴	۱۸/۶	۵/۳	۴۹/۰	۱۹/۷
۱۱/۹	۳۱/۷	۱۱/۲	۱/۴	۲۷/۵
۱۴/۳	۳۷/۹	۱۳/۳	۱/۶	۳۲/۹
جمع	۴۵۳/۵	۱۰۰/۰	۸۳/۷	۱۰۰/۰

ماخذ: شرکت فرابورس ایران

۱- بازار دوم شامل شرکتهایی است که امکان عرضه گسترده سهام را ندارند (به شرط عرضه حداقل ۵ درصد سهام).

۲- بازار سوم، بازار عرضه اوراق بهاداری است که در بورس یا فرابورس پذیرفته نشده باشند. در این بازار پذیرهنویسی و عرضه یک‌جای اوراق بهادار انجام می‌شود.

در سال ۱۳۹۴، بورس کالای ایران ۲۴۳ روز معاملاتی را سپری نمود. طی سال مورد بررسی، ۲۳/۳ میلیون تن انواع کالاهای در سه گروه اصلی «صنعتی و معدنی»، «فرآورده‌های نفت و پتروشیمی» و «محصولات کشاورزی» داد و ستد شدند که نسبت به سال گذشته ۰/۴ درصد کاهش داشت.

طی سال مورد بررسی، ارزش معاملات بورس کالای ایران ۲۹۷/۱ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل ۲۵/۹ درصد کاهش نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۴، در مجموع ۹/۹ میلیون تن محصولات صنعتی و معدنی به ارزش ۱۲۸/۹ هزار میلیارد ریال مبادله شد که نسبت به سال قبل از لحاظ حجم و ارزش به ترتیب ۱۵/۸ و ۳۴/۴ درصد کاهش نشان می‌دهد. از رقم مذکور، ۶/۷ میلیون تن به ارزش ۹۲/۳ هزار میلیارد ریال به معاملات فولاد اختصاص داشت. حجم معاملات مس و آلومینیوم نیز به ترتیب ۳۰۵/۸ و ۱۴۸/۹ هزار تن به ارزش ۲۳/۲ و ۹/۶ هزار میلیارد ریال بود.

در سال مورد بررسی، حدود ۷۶۴/۱ هزار تن محصولات کشاورزی از جمله گندم، برنج، جو، ذرت، شکر، نخود، زعفران، دانه‌های روغنی، روغن، خرما، کنجاله‌ها و کنسانتره و تفاله به ارزش ۹۴۰/۶ میلیارد ریال در تالار کشاورزی بورس کالا مبادله شد. در این بازار، ۵۱۳/۲ هزار تن ذرت به ارزش ۳/۷ هزار میلیارد ریال معامله شد. حجم معاملات برنج و شکر به ترتیب ۲۱/۸ و ۱۴۲/۳ هزار تن به ارزش ۱/۱ و ۳/۰ هزار میلیارد ریال بود.

در سال ۱۳۹۴، تعداد ۱۰ گروه فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی در بورس کالا داد و ستد شد. وزن و ارزش محصولات داد و ستد شده به ترتیب ۱۲/۶ میلیون تن و ۱۵۸/۷ هزار میلیارد ریال بود. بیشترین حجم معاملات مربوط به قیر و بیشترین ارزش معاملات مربوط به گروه پلیمرها بود که به

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۴

هزار فقره در سال ۱۳۹۳ به ۸۱۷/۲ هزار فقره در سال ۱۳۹۴ رسید. ارزش معاملات سهام صندوق‌های سرمایه‌گذاری (مجموع ارزش خرید و فروش سهام) با ۲۳/۱ درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۴۵/۶ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۴ رسید. طی سال ۱۳۹۴، کلیه صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک، بازده بالاتر از نرخ سود اوراق مشارکت داشتند. نرخ سود اوراق مشارکت در سال ۱۳۹۴ معادل ۲۰/۸^(۱) درصد بود.

۱۸-۸- اوراق مشارکت

در سال ۱۳۹۴، مبلغ ۱۰۸/۲ هزار میلیارد ریال اوراق مشارکت با مجوز بانک مرکزی منتشر شد که ۴۹/۶ هزار میلیارد ریال آن (۴۵/۹ درصد) به فروش رفت. به ترتیب مبلغ ۲۰/۲ و ۱۶/۲ هزار میلیارد ریال از «اوراق منتشر شده» و «فروش رفته» در سال ۱۳۹۴، از محل اوراق فروش نرفته در سال ۱۳۹۳ بود.

طبق بند (د) تبصره ۶ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۴، به شهرداری کلان‌شهرها اجازه داده شد به طور مشترک یا انفرادی با مجوز بانک مرکزی و تایید وزارت کشور تا سقف ۷۰ هزار میلیارد ریال اوراق مشارکت منتشر کنند. در این سال تنها معادل ۳۳/۳ هزار میلیارد ریال اوراق مشارکت شهرداری‌ها انتشار یافت و ۲۲/۹ هزار میلیارد ریال آن به فروش رسید. سهم شهرداری‌های استان‌ها و کلان‌شهرها از کل اوراق مشارکت منتشر شده ۳۰/۷ درصد و از کل اوراق فروش رفته ۴۶/۲ درصد بود.

همچنین در سال مورد بررسی، برای تامین مالی طرح‌های دولتی ۷۵/۰ هزار میلیارد ریال اوراق مشارکت توسط وزارت امور اقتصاد و دارایی و شرکت ملی نفت ایران منتشر شد که ۳۵/۶ درصد آن معادل ۲۶/۷ هزار میلیارد ریال به فروش رسید.

۱- در اسفند ماه ۱۳۹۴، نرخ سود اوراق مشارکت از ۲۱ درصد به ۱۸ درصد کاهش یافت. نرخ ۲۰/۸ درصد میانگین وزنی این دو نرخ می‌باشد.

بازار اوراق مشارکت فرابورس ایران که در تاریخ ۱۳۸۸/۷/۱۱ راه‌اندازی شد، در سال ۱۳۸۹ با تنوع بخشیدن به ابزارهای بدهی در این بازار، تغییر نام پیدا کرد و از سال ۱۳۹۰ با نام بازار «ابزارهای نوین مالی» به فعالیت خود ادامه داد. در سال ۱۳۹۴، تعداد ۱/۴ میلیارد ورقه به ارزش ۲۲۲/۳ هزار میلیارد ریال در بازار ابزارهای نوین مالی معامله شد.

در سال ۱۳۹۴، تعداد نمادهای معاملاتی فرابورس ۳۱۱ نماد بود که در مقایسه با سال گذشته ۱۱/۱ درصد رشد داشت.

۱۸-۷- صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک

تعداد صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک از ۱۳۶ صندوق در سال ۱۳۹۳ به ۱۵۷ صندوق در سال ۱۳۹۴ افزایش یافت.

جدول ۱۸-۹- عملکرد صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک

درصد تغییر	سال		
	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
	۱۵۷	۱۳۶	تعداد کل صندوق‌ها(۱)
	۷۹۳/۲	۷۰۱۳۱	ارزش روز کل صندوق‌ها(میلیارد ریال)(۱)
	۶۲۶۳۸۷	۷۰۱۳۱	تعداد سرمایه‌گذاران
	۳۸۵/۶	۱۶۷۷۹۷	حقیقی
	۸۲/۲	۱۳۱۷	حقوقی
	۳۸۳/۲	۱۶۹۱۱۴	کل
			ارزش معاملات سهام
			صندوق‌ها(مجموع ارزش خرید و فروش سهام-)
	۴۵۵۹۱	۵۹۲۹۳	میلیارد ریال)
	-۲۳/۱		

ماخذ: سازمان بورس و اوراق بهادار
۱- عملکرد در پایان سال می‌باشد.

ارزش روز کل این صندوق‌ها از ۷۰/۱ هزار میلیارد ریال در پایان سال ۱۳۹۳ با ۷۹۳/۲ درصد افزایش به ۶۲۶/۴ هزار میلیارد ریال در پایان سال ۱۳۹۴ رسید. عمده افزایش ارزش صندوق‌های سرمایه‌گذاری از محل صندوق‌های با درآمد ثابت صورت گرفت که ۷۹/۰ درصد از دارایی‌های این صندوق‌ها نیز در گواهی سپرده و سپرده بانکی سرمایه‌گذاری شده است. تعداد کل سرمایه‌گذاران (حقیقی و حقوقی) این صندوق‌ها از ۱۶۹/۱

جدول ۱۸-۱۰- وضعیت اوراق مشارکت دارای مجوز از بانک مرکزی

(هزار میلیارد ریال)

وضعیت اوراق تا پایان سال ۱۳۹۴	نرخ سود علی الحساب (درصد)	مبلغ منتشر شده	مبلغ منتشر شده	کل مبلغ مصوب	تعداد دفعات انتشار اوراق مشارکت	تعداد طرح‌های اوراق مشارکت منتشره در هر سال	از ابتدای انتشار تا پایان
سررسید شده	سررسید نشده						
سال ۱۳۹۳	۲۴-۱۵/۵	۶۳۷/۴	۹۳۲/۵	۹۷۰/۸	۲۵۶	۲۶۱	سال ۱۳۹۳
سال ۱۳۹۴	۱۸ و ۲	۴۹/۶	۱۰۸/۲	۱۰۸/۲	۱۷	۱۷	سال ۱۳۹۴
از ابتدای انتشار (سال ۱۳۷۳)	-	۶۸۷/۰	۱۰۴۰/۷	۱۰۷۹/۰	۲۷۳	۲۷۸	

ژاپن، بتس اروپا، لندن، هنگ کنگ و یورونکست تعلق داشت که در مجموع با ۱۰۰/۷ هزار میلیارد دلار حدود ۸۸/۵ درصد از ارزش معاملات سهام بورس‌های عضو را در اختیار داشتند. ارزش معاملات بورس‌های عضو این فدراسیون طی سال ۲۰۱۵ نسبت به سال گذشته ۴۰/۶ درصد افزایش داشت.

اگرچه شاخص‌های اصلی قیمت در هریک از بورس‌ها به روش متفاوتی محاسبه می‌شود، اما درصد تغییرات آنها می‌تواند نشان‌دهنده میانگین بازده بازار باشد. در سال ۲۰۱۵، به لحاظ شاخص قیمت و بازده (کل)، بورس شنژن و نزدک ایسلند در میان اعضای این فدراسیون به ترتیب رتبه اول و دوم را به خود اختصاص دادند و نسبت به سال قبل ۶۳/۲ و ۳۷/۹ درصد افزایش یافتند. براساس این گزارش، بازده بورس تهران ۱۰/۶-^(۴) درصد بود.

۱۸-۹- بررسی مقایسه‌ای بورس ایران و جهان

براساس گزارش فدراسیون جهانی بورس‌ها^(۱)، نماگرهای عمده فعالیت بورس‌های عضو این فدراسیون نشان می‌دهد که در سال ۲۰۱۵ میلادی، بورس‌های نیویورک، نزدک، ژاپن، شانگهای، لندن، شنژن، یورونکست اروپا، هنگ کنگ، آلمان و کانادا به ترتیب ۱۰ بورس بزرگ جهان از نظر ارزش بازار سهام^(۲) بودند و در مجموع با ۵۱/۸ هزار میلیارد دلار حدود ۷۷/۲ درصد از ارزش بازار سهام بورس‌های عضو را در اختیار داشتند. ارزش بازار سهام بورس‌های عضو این فدراسیون طی سال ۲۰۱۵ نسبت به سال قبل ۱/۵ درصد کاهش داشت. در سال ۲۰۱۵، بورس‌های اوکراین، گینه و برزیل بیشترین کاهش ارزش بازار را تجربه نمودند.

بیشترین ارزش معاملات سهام^(۳) در این سال به ترتیب به بورس‌های شانگهای، شنژن، نیویورک، بتس آمریکا، نزدک،

۴- بازده ۱۰/۶- درصد، بازدهی شاخص در سال ۲۰۱۵ را نشان می‌دهد که رشد شاخص در سه ماهه پایانی سال ۱۳۹۴ و در نتیجه اجرایی شدن برجام را شامل نمی‌شود.

۱- World Federation of Exchanges, Annual Report and Statistics, ۲۰۱۵

۲- market capitalization

۳- value of share trading